

KULTTUURI- JA VAPAA-AIKALAUTAKUNTA 28.3.2019

KULTTUURI- JA VAPAA-AIKALAUTAKUNTA

Toimielin

TOIMINTA JA TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET

Tuusulan kunnan sivistyksen toimialue luo pohjan elinikäiselle oppimiselle ja kehittymiselle sekä hyvälle elämälle. Toimialue tarjoaa mielenkiintoisia mahdollisuuksia oppimiseen, henkiseen kasvuun, yhdessä oloon, taiteesta nauttimiseen ja tuottamiseen sekä vapaa-aikaan ja liikunnallisiin elämyksiin. Edistämme yhdessä aktiivista elämäntapaa, yhteisöllisyyttä, vastuullisuutta, osallisuutta, hyvinvointia ja terveyttä.

Toimialueessa on neljä palvelualueita varhaiskasvatus, oppiminen, kulttuuri ja vapaa-aika sekä toimialueen tukipalvelut.

Toimialueen toimielimet ovat

- kasvatus- ja sivistyslautakunta
- kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta

Tuusulassa sosiaali- ja terveystalvet siirtyvät Keski-Uudenmaan Soteen 1.1.2019. Sivistystoimi tulee olemaan kunnan suurin toimialue. Maakuntauudistus toteutuu näillä näkymin vuotta odotettua myöhemmin, 2021. Sivistystoimen sisällä tulee vastuualueiden jatkossa toimia yhä paremmassa yhteistyössä ja tueksi tarvitaan vahvoja strategisia kehittämissuunnitelmia. Tulevaisuutta tulee ennakoida ja laatia skenaarioita niin hyvän kuin huonon päivän varalle. Keskeinen kysymys on rahoituksen ratkaiseminen kuntien palvelujen ylläpitämiseksi ja maakuntien rahoittamiseksi. Keskeistä on paneutua yhdyspintojen luomiseen sivistyspalvelujen ja uudeksi muokkautuvien sosiaali- ja terveystalveluiden välille.

Vuosikymmenen kuluessa varhaiskasvatus on siirtynyt kuntien hallinnossa sosiaali- ja terveystoimialasta sivistystoimialueeseen. Varhaiskasvatus on myös kokenut suuren lakimuutoksen vuonna 2015. Sen jälkeen alan lainsäädäntöä on korjailtu jo kolmeen kertaan, uusi varhaiskasvatustalvi hyväksyttiin kesäkuussa 2018 ja se astui voimaan 1.9.2018. Valtionhallinnossa varhaiskasvatuksen ohjaus on siirtynyt Opetushallitukseen, joka määräsi uusista varhaiskasvatustalvi suunnitelman perusteista 2015 voimaan tulleen lain mukaisesti. Suunnitelma on normipohjainen ja vahvistaa varhaiskasvatuksen asemaa osana koulutusjärjestelmää.

Väestökasvun muutokset ja syntyvyyden romahtaminen ovat myös varhaiskasvatuksen haasteita, jotka näyttäytyvät erilaisina eri puolilla maata. Tässä muutosten virrassa luodaan entistä yhtenäisempää oppimisen ja kasvun polkua varhaiskasvatuksesta perusopetukseen ja edelleen toiselle asteelle sekä lopulta elinikäisen oppimisen pohjaksi.

Tuusulan sivistystoimessa on menossa laaja oppimisympäristöjen kehittäminen ja varsinkin Etelä-Tuusulan alueella tapahtuu useita muutoksia palveluverkossa seuraavan kahdeksan vuoden aikana.

STRATEGIAN TOTEUTTAMINEN

Sivistystoimen osalta oleellisten valtuustokauden tavoitteiden toteuttaminen sivistyksen toimialueella

SUJUVA TUUSULA

- Uudistamme kuntapalveluita ja organisaatiota ottaen huomioon maakuntauudistuksen ja sote-uudistuksen

HYVINVOIVA TUUSULA

- Edistämme tuusulalaisten hyvinvointia, arjen sujuvuutta, elämän vireyttä ja elämänlaadun paranemista.
- Siirrämme palveluiden painopistettä ennaltaehkäiseviin ja kotiin vietäviin matalan kynnyksen palveluihin
- Olemme varhaiskasvatuksen ja koulutuksen kärkikunta
- Kehitämme Tuusulan liikunta- ja harrastusmahdollisuuksia. Tuusulalaiset liikkuvat ja harrastavat enemmän ja monipuolisesti
- Vahvistamme tuusulalaisten turvallisuuden ja osallisuuden tunnetta sekä varmistamme kasvavan Tuusulan turvallisuuden
- Takaamme tuusulalaisille nuorille jatkokoulutuspaikan tai työllistymispolun
- Otamme toiminnassamme huomioon luontoarvot ja ympäristön, huolehdimme, että luonto voi hyvin ja on läsnä kuntalaisten arjessa
- Johdamme ihmisiä innostaen ja yhdessä uutta tehden, Tuusulan kunta on vetovoimainen työnantaja ja kunnan henkilöstö voi hyvin

VIREÄ TUUSULA

- Kasvamme vahvasti ja hallitusti ja tavoittelemme nopeampaa väestönkasvua, monimuotoista asumista ja laadukasta elinympäristöä
- Uudistamme ja tehostamme kunnan palveluverkkoa kuntalaislähtöisesti päämääränä modernit, terveet ja turvalliset toimintaympäristöt sekä kohtaamisten mahdollistaminen
- Panostamme kulttuuritarjonnan monipuolisuuteen ja laatuun, ja matkailu alueella lisääntyy. Luomme mahdollisuuksia kulttuuriliikunnalle
- Kehitämme Tuusulan Urheilukeskusta Helsingin seudun parhaaksi omaehtoisen harrastamisen ja aktiivisen urheilun ympäristöksi ja tapahtumapaikaksi
- Vahvistamme elinvoimaa keskustojen monipuolisia palveluita ja viihtyvyyttä kehittämällä
- Kehitämme Tuusulanjärven ja Tuusulan jokivarsien virkistyskäyttöä ja saavutettavuutta
- Vahvistamme Etelä-Tuusulan kasvua. Tiivistämme ja eheyttämme Hyrylän keskustaa ja Rykmentinpuistoa
- Kansainvälistymme ja luomme sille edellytyksiä
- Uudistamme kunnan brändiä ja parannamme kunnan tunnettavuutta

SUJUVA TUUSULA:

Järjestämme laadukkaita varhaiskasvatuksen, oppimisen, kulttuurin ja vapaa-ajan palveluita. Otamme kuntalaiset mukaan palveluiden kehittämiseen, palvelumuotoilu tehdään yhdessä kuntalaisten kanssa. Toimialuetasolla tehdään kaksi lautakuntien alaista kehittämissuunnitelmaa, kasvun ja oppimisen sekä kulttuurin ja vapaa-ajan kehittämissuunnitelma. Vuonna 2019 pitää käynnistää lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman laadinta osaksi kunnan terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen suunnitelmaa ja tehdä lapsivaikutusten arviointia palveluverkon muutosten osalta.

Varhaiskasvatus on Sivistyksen toimialueella oma palvelualue vuoden 2019 alusta. Oppimisen palvelualueeseen kuuluvat jatkossa peruskoulu, lukio, kasvun ja oppimisen tuki, kansalaisopisto ja taiteen perusopetus. Kasvun ja oppimisen tuen yksikkö palvelee sekä varhaiskasvatusta, perusopetusta että nuorisotyötä ja edistää koko toimialalla terveyttä ja hyvinvointia. Kulttuurin palvelualueeseen kuuluvat kulttuuripalvelut, museot ja kirjastopalvelut. Vapaa-aikapalvelut koostuvat alueellisesta nuorisotyöstä ja liikuntapalveluista. Ruokapalvelut kuuluvat vuoden 2019 alusta Sivistyksen toimialueelle.

Palveluverkkojen kehittäminen tehdään yhteistyössä kuntalaisten kanssa. Syksyllä 2018 alkanut kuntalaisten kanssa tehtävä palveluiden suunnittelu jatkuu vuoden 2019 aikana ja sitä laajennetaan uusille alueille. Tavoitteenamme on palveluiden yhteen saattaminen ja alueellisten palveluiden saatavuuden parantaminen uusissa rakentuviissa monitoimitaloissa. Matalankynnyksen terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen palvelut on mahdollista saattaa lähelle palvelukeskuksiin.

HYVINVOIVA TUUSULA:

Sivistystoimi tiivistää verkostomaista työtettä kunnan muihin palveluihin ja kehitämme osaltamme Tuusinfoa. Yhteistyö Keski-Uudenmaan soten kanssa on oleellista, jotta onnistumme terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen tavoitteissa. Tavoitteenamme on saada toimiva vaativan erityisen tuen malli, Kalliomaan ALVA-opetus, kuntayhteistyössä Keski-Uudenmaan kanssa.

Tavoitteenamme on hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palveluiden integroiminen varhaiskasvatukseen ja oppimisen palveluihin. Tuusulan kunnassa kehitetään perhekeskustoimintaa ja koululaisten perhetyöntekijät vahvistavat oppilas- ja opiskelijahuoltoa. Hyvinvoivat yksiköt rakentuvat toimivan oppilas- ja opiskelijahuollon pohjalle. Vuonna 2019 painopiste on yhteisöllisen opiskeluhoollon kehittämisessä ja yksikkökohtaisten vuosisuunnitelmien laatimisessa. Tavoitteenamme on oppilashuollon käytänteiden yhtenäistäminen.

Lukuvuonna 2019-2020 otetaan käyttöön uusi koulunuorisotyön malli, jota laaditaan syksyn 2018 ja kevään 2019 aikana. Ruokapalveluiden rooli kehittyy osana oppimisprosessia ja kouluruokailu on oleellinen osa lasten ja nuorten hyvinvointia. Kouluille perustetaan ruokailuryhmät. Oppilaanohjausta kehitetään, jotta jatko-opintopaikat tai koulutuspolku tarjotaan kaikille oppilaille ja saamme nuoria ohjattua valitsemaan toisen asteen lähipalvelut. Valmistavaa opetusta kehitetään inkluusiiviseen malliin varsinkin pienten lasten osalta.

Laajennamme taiteen perusopetuksen tarjontaa tanssitaiteen perusopetuksella. Kansalaisopisto laajentaa kurssitarjontaa ja tavoittelee yhä nuorempia osallistujia ja suuntaa kurssitarjontaa miehille. Kielten opetusta ja lukutaitoa kehitetään. Syksyllä 2019 A2-kielen valikkoa laajennetaan espanjan kielellä ja vuoden 2019 aikana valmistellaan painotetun englannin kielen opetuksen aloittaminen. Syksyllä 2020 Edistämme Tuusulan kansainvälistymistä. Kulttuuritoimi laajentaa palveluiden saatavuutta uusilla kielillä.

Koulukerhotoiminnan kehittäminen aloitettiin elokuussa 2018 ja työ jatkuu lukuvuoden ajan. Tavoitteenamme on luoda malli kerhotoiminnalle yhteistyössä järjestöjen ja seurojen kanssa. Varaamojärjestelmä tai muu tilojen varausjärjestelmä otetaan käyttöön syksyllä 2019. Varaamojärjestelmän avulla tehostetaan tilojen käyttöä.

Turvallisuuden edistäminen on kiinteästi yhteydessä yhteisöllisyyden kehittämiseen ja kiusaamisen ehkäisyyn. ProKoulu -toimintamalli otetaan käyttöön peruskouluissa ja varhaiskasvatuksessa tuetaan vuorovaikutus- ja sosiaalisten taitojen oppimista ja kehittymistä. Koko toimiala edistää liikenneturvallisuutta. Olemme mukana pyöräilyn edistämisen hankkeessa.

Luonto on oleellinen osa oppimisympäristöä ja haluamme, että koulujen ja päiväkotien pihat toimivat liikunnan ja perheiden harrastuspaikkoina myös vapaa-ajalla. Vuonna 2019 perusparannetaan Kellokosken yläkoulun, Lepolan koulun ja Rusutjärven koulun pihat.

Sivistystoimen henkilöstö on avainasemassa uuden kunnan ja toimintatapojen rakentumisessa ja vuoden 2019 aikana käynnistämme yksiköissä johtoryhmävalmennuksen ja järjestämme yhdessä henkilöstöpalveluiden kanssa johdolle koulutusta. Kunnan tutor-opettajamallia kehitetään ja kunta on mukana kansallisissa hankkeissa, joiden avulla osaamista kehitetään.

VIREÄ TUUSULA:

Asuntomessujen lähestyessä kulttuuritoimessa valmistaudutaan laadukkaisiin näyttelyihin syksyn 2019 aikana. Kehitämme uudessa hankkeessa Museopuiston aluetta. Tavoitteenamme on saada alueelle yhteinen museokauppa ja kahvila. Monitoimitalojen suunnittelu käynnistyy vuoden 2019 aikana. Kirkonkylän kampuksen hankesuunnitelma ja Etelä-Tuusulan hankesuunnitelmat hyväksytään vuonna 2019. Riihikallion koulukampuksen kehittäminen käynnistyy siten, että noin 450 oppilaan väistötilat otetaan käyttöön 1.8.2019, jotta koulun laajentaminen ja peruskorjaus voidaan toteuttaa.

Sivistystoimi on mukana ystävyyskuntatoiminnassa. Fyrkant -verkostossa vedämme oppimisympäristöjen kehittämiseen suunnattua ryhmää ja aloitamme nuorisoyhteistyön Viron Vinnin kunnan kanssa. Oppimisen kansainvälisyysuunnitelma otetaan käyttöön ja mahdollistamme Tuusulaan eri ryhmien vierailun EDU-packsien kautta.

Vuonna 2019 kulttuurikasvatussuunnitelma otetaan käyttöön varhaiskasvatuksessa. Sivistystoimi on vahvasti mukana järjestämässä Kotiseutupäiviä elokuussa 2019. Taiteiden yö mahdollistuu Kotiseutupäivien yhteydessä. Kuntayhteistyönä tehostamme mainontaa Tuusulanjärven museoissa. Halosenniemen piha-alueita perusparannetaan ja turvataan museon käyttö. Sivistystoimi laatii yhteistyösopimukset säännöllisesti järjestettäviin kulttuuritapahtumiin. Leirikoulutoiminnan edistäminen Tuusulanjärven alueella käynnistetään yhdessä yrittäjien kanssa. Olemme mukana VTT:n koordinoimassa hankkeessa, jossa parannetaan työ- ja asiakasturvallisuutta jääolosuhteissa.

Urheilukeskusta kehitetään yleissuunnitelman mukaisesti ja vuonna 2019 tavoitteena on saada liikenneyhteys Urheilupuistosta Monioon ja Urheilukeskuksen parkkialueiden kunnostaminen ja tekeminen. Monitoimihallin rakentamiseen ja rahoitukseen laaditaan suunnitelma.

KESKEISET MUUTOKSET TOIMINNASSA JA TALOUDESSA 2019 SEKÄ TALOUSSUUNNITELMAKAUDELLE 2020 - 2023

Tavoitteena on kehittää hallinnon toimivuutta ja tiivistää työtehtäviä vastaamaan muuttuvan kunnan tarpeita. Sivistystoimi jakaantuu neljään palvelualueeseen; varhaiskasvatukseen, oppimiseen, kulttuuriin ja vapaa-aikaan.

Tila-asioiden osalta toimialueella kehitetään kiinteistöjen sisäilma-asioiden käsittelyyn liittyvien prosessien sujuvuutta ja lisätään tiedottamisen avoimuutta. Kuntakohtaisen sisäilmatyöryhmän lisäksi toimii sisäilmatyön kehittämisryhmä ja yksikkökohtaiset sisäilmaryhmät. Tavoitteenamme on, että Tuusulan kunta on mukana Turun yliopiston Satakunta-hankkeessa.

Kasvun ja oppimisen sekä kulttuurin ja vapaa-ajan kehittämissuunnitelmat laaditaan vuoden 2018 aikana ja tuodaan päätettäväksi vuoden 2019 talousarvion valmistelun yhteydessä. Kasvun ja oppimisen tuen yksikkö vahvistuu koululaisten perhetyöntekijöillä.

Uusi kunta huolehtii kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämisestä. Kulttuuripalvelut edistävät koko väestön mahdollisuuksia päästä nauttimaan kulttuurista ja siitä kumpuavasta yhteisöllisyydestä. Erityisesti painotamme lasten ja nuorten sekä ikäihmisten osallisuutta ja kehitämme heidän palveluitaan matalankynnyksen periaatteella.

Varhaiskasvatuksen kulttuurikasvatussuunnitelma otetaan käyttöön syksyllä 2019.

Päivähoito-oikeuden 20 tunnin rajaus puretaan 1.8.2019 alkaen. Eteläisessä Tuusulassa on tehty keväällä 2018 varhaiskasvatuksen palveluverkkoratkaisut, joissa rakennamme kaksi uutta yksikköä. Viimeistään tässä yhteydessä panostamme lasten hyvinvointiin sekä varhaiskasvatuksen laatuun ja vaikuttavuuteen tavoitteena palauttaa ryhmäkoko varhaiskasvatuksessa 21 lapseen (7lasta/kasvat-taja, yli 3 vuotiaat).

Vapaa-aikapalvelujen toiminnassa keskitytään palvelualueiden välisen yhteistyön tiivistämiseen. Kolmannen sektorin hyödyntäminen palveluiden tuottamisessa on valtuustokaudella käytännönlä-heistä ja vakiintunutta toimintaa, jolle uusi lautakuntarakenne ja toimintaympäristö antavat hyvät edellytykset. Avustusmallit päivitetään vuonna 2019.

Lisäämme uinnin opetuksen määrää yhdellä tai kahdella vuosiluokkatasolla ja teemme yhden talvi-uimapaikan Hyyrylään. Taloussuunnitelma vuosien investoinnit keskittyvät urheilukeskusten ympäristöön ja ulkoilu- ja virkistyspalveluiden kehittämiseen. Venepaikkoja kunnostetaan ja laadi-taan suunnitelmat jäähallien kunnostamiseen.

RISKIARVIO

Sivistystoimen suurimpia riskejä on jo tiedossa olevien sisäilmaongelmien lisääntyminen sekä se, että niitä ei saada ratkaistua. Sisäilmaongelmien johdosta voi tulla suuria lisäkustannuksia lyhyellä varoitusajalla, mikäli tiloista joudutaan poistumaan väistötiloihin. Palveluverkon uudistaminen sekä yksikkökohtaiset ratkaisut pienentävät terveydellistä ja taloudellista riskiä. Yhteisten toimin-tatapojen kehittäminen sekä sujuvat prosessit kunnan eri toimijoiden välillä sekä avoin viestintä vahvistavat toimintaa sisäilmaongelmien vähentämiseksi.

Palveluverkon muutokset ja uudet toimintatavat haastavat muutosjohtamista. Muutosjohtamisen ja henkilöstön motivoinnin onnistumisen riski on kohtalainen. Muutostilanteissa osallisuuden ja yhtei-söllisyyden sekä avoimuuden varmistaminen pienentää riskiä. Esimiesten kouluttaminen ja tukeminen muutosten johtamiseen vahvistaa onnistumista. Palveluverkon suunnittelussa yhteisöllinen työskentely ja hyvä viestintä mahdollistaa ennakoitua ja muutokseen varautumista.

Vuonna 2018 voimaan tullut GDPR-asetuksen myötä tietosuojaan liittyy kohtalainen riski henkilö-tietojen käsittelijöiden osaamiseen, sähköisiin palveluihin sekä sivistystoimen omien rekisterien osalta. Näihin liittyen on sivistystoimessa tehty yksityiskohtainen riskiarvio ja riskien ehkäisy-suunnitelma. Alkuvaiheessa henkilötietojen käsittelijöiden osaamiseen liittyvä riski on todennäköistä. Riskinä on henkilötietojen asetusten vastainen ja huolimaton käsittely. Riskin ehkäisemiseksi jatke-taan syksyllä 2018 kouluihin järjestettyä koulutusta vuonna 2019. Sähköisiin palveluihin liittyen on laadittu tietosuojaselosteet ja varmistetaan, että ne ovat ajantasaiset ja huolehditaan henkilöstön osaamisesta sekä selkeistä prosesseista.

Sote-palvelujen siirtyminen vuoden 2019 alusta Keski-Uudenmaan soteen on muutos, jossa on koh-talainen riski yhteistyön toimivuuden ja palveluiden saatavuuden osalta. Jo käynnissä olevien yhteisten hankkeiden jatkaminen sekä hyvien yhdyspintarakenteiden ja toimintamallien luominen pienentävät riskiä. Yhteistyön vahvistaminen ja toimintamallien kehittäminen tukevat tätä.

Kulttuurin- ja vapaa-ajan palvelualueet, riskiarvio

Museotoiminnassa henkilökunta on sijoitettuna museoihin yhteisten terveellisten toimistotilojen puuttuessa. Riskinä on paikasta toiseen kiertävän ja ergonomisesti heikoissa oloissa työskentelevän henkilökunnan työtyytyväisyyden lasku, joka heijastuu asiakaspalveluun ja työyhteisön heikkoon toimivuuteen.

Halosenniemen kehittämisessä tulee huomioida riittävien pysäköintipaikkojen rakentaminen sekä museokaupan ja lipunmyyntitilan laajentaminen. Liian pieni pysäköintialue sekä tilallisesti toimimaton museokauppa- ja lipunmyyntitila rajoittavat toiminnan laajentumista ja asiakkaiden viihtymistä. Riskinä on, että Halosenniemen kuntabrändille keskeistä asemaa ei voida hyödyntää täydessä kapasiteetissaan.

Sähköisten palvelujen lisäämisessä tulee huomioida riittävä resurssointi erityisesti kirjastopalveluiden osalta. Kirjastot ovat keskeisessä roolissa kuntalaisten opastamisessa sähköisten palvelujen käyttäjiksi. Riskinä on, että tukea ja palvelua ei ole tarjolla riittävästi.

Tuusulan Hyrylän urheilupuiston kehittäminen etenee monella eri tavalla. Yleissuunnitelmaa valmistellaan, asemakaava on vireillä ja alueen kävijämäärät ovat lisääntyneet jo toteutuneiden hankkeiden, mm. salibandyhallin myötä. Mikäli pääasiassa yksityisenä hankkeena toteutettava monitoimihalli rakennetaan alueelle lähivuosien aikana ja jäähalliympäristöön tehdään muutoksia, pysäköintialueiden ja turvallisen kevyen liikenteen järjestäminen on välttämätöntä. Yksinomaan pohjavesialueen suojelulle tarvittavat rakentamistoimenpiteet ovat kustannuksiltaan korkeita. Riskinä on, että suunnitellut rakennushankkeet jäävät toteuttamatta, koska yhdyskuntatekniikalla ei ole edellytyksiä ja resursseja toteuttaa niitä halutulla aikataululla.

Koulunuorisotyön yhteistyön onnistuminen kouluilla edellyttää toimintamallin tukemista ja hyvää johtamista.

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA

Kunnissa sivistystoimen johdon tehtävät ovat jo nykyäänkin erittäin vastuullisia ja haastavia. Näköpiirissä on kuntarakenteen muutos maakunta- ja sote-uudistuksen myötä (2021). Tuusulassa sosiaali- ja terveystoimen palvelut siirtyvät Keski-uudenmaan Soteen 1.1.2019. Sivistystoimi tulee olemaan kunnan suurin toimialue. Sivistystoimen johdossa tulee olla parhaat osaajat ja sivistystoimi nähdään keskeisenä kunnan vetovoimatekijänä. Kunnan yksi tärkeimmistä tehtävistä on terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, suurin osa siitä työstä tehdään laadukkailla kasvun, oppimisen sekä kulttuurin ja vapaa-ajan palveluilla. Haluamme edistää aktiivisen ja yhteisöllisen kulttuurin muodostumista.

Kulttuurin ja vapaa-ajan palvelualueet

Terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen tavoitteeseen nojaten esitämme, että liikuntapalveluita ja kansalaisopiston liikunnan kehittämiseen lisätään yksi liikunnansuunnittelijaa. Kansalaisopistossa ei ole ollut liikunnalle omaa resurssia ja liikuntapalveluissa uusi henkilö keskittyy erityisesti terveysliikunnan edistämiseen. Liikunnansuunnittelija koordinoi ja suunnittelee kasvatus- ja sivistystoimen ohjaustoimintaa, toimii liikunnanohjaustoiminnan asiantuntijana, osallistuu tapahtumien ja tilaisuuksien järjestämiseen yhdessä kolmannen sektorin kanssa. Liikunnansuunnittelija kehittää ja tukee edellytyksiä kuntalaisten ja järjestöjen liikunnan harrastamiselle, suunnittelee liikuntaan ja siihen liittyvien lähialojen kurseja ja muuta toimintaa sekä toimia em. alojen tuntiopettajien lähiesimiehenä. Hallinnollisena esimiehenä toimii vapaa-aikapalveluiden päällikkö ja työnjohdollisena esimiehenä toimivat kansalaisopiston rehtori ja vapaa-aikapalveluiden päällikkö.

Vapaa-aikapalveluita vahvistetaan yhdellä nuoriso-ohjaajalla. Nuoriso-ohjaaja järjestää ja suunnittelee alueellista nuorisotyötä Tuusulassa, erityisesti Riihikallion alueella ja nuorisotalo Kertsissä sekä hän ohjaa nuorisotalotoimintaa yhdessä talon kerho-ohjaajien kanssa. Nuoriso-ohjaaja tukee ja ohjaa nuoria osana paikallisia tapahtumia, harrastustoimintaa ja koulu-yhteistyötä. Hän toimii aktiivisesti osana yhteisöä ja viestii toiminnasta aktiivisesti. Nuoriso-ohjaaja toimii yhteistyössä toimialan muiden tulosyksiköiden kanssa ja on paikallisessa lähiverkostossa keskeinen toimija. Koulunuorisotyö Riihikallion alueella on tärkeä osa toimenkuvaa. Tämän tehtävän täyttäminen,

mahdollistaa sen, että yksi nuoriso-ohjaajistamme toimii johtavana nuoriso-ohjaajana, joka ohjaa nuoriso-ohjaajien tiimiä ja kehittää nuorisopalveluita.

Kulttuuripalveluihin palkataan uusi osa-aikainen kulttuurituottaja. Kulttuurituottaja tuottaa palveluja ja tapahtumia tuusulalaisille ja kunnassa vieraileville. Toiminnassa painottuvat kunnassa seuraavina vuosina järjestettävät tapahtumat: Kotiseutupäivät 2019 ja Asuntomessut 2020. Kulttuurituottaja keskittyy näitä tapahtumia tukevien palvelujen tuottamiseen sekä painopisteryhmille - lapset, nuoret ja perheet - suunnattujen tapahtumien tuottamiseen.

PERUSTELUT INVESTOINNEILLE

Lähiliikuntapaikat (700 000)

- Toteutetaan lähiliikuntapaikkaohjelman mukaisesti
- Lepolan koulu (300 000)
- Kellokosken yläkoulu (250 000)
- Rusutjärven koulu (100 000)
- Toiminnalliset muutokset (50 000)

Urheilukeskus (300 000)

- Yleissuunnitelman toteuttaminen
- Jäähalliympäristön tarveselvitys
- Yhteys Monioon suunnitellaan

Uimarannat ja venepaikat (50 000)

- Toteutetaan laituriin ja ranta-alueiden sekä venepaikkojen parannustöitä

Leirikeskus Metsäpirtti (20 000)

- Ulkoilun alueen parannustyöt

Luontoliikunta- ja harrastuspaikat (50 000)

- Toteutetaan pienempiä kohteita mahdollisuuksien mukaan

Kalusto (135 000)

- Jokelan kiinteistötraktori (45 000)
- Latukone (90 000)

Nuorisotilat (30 000)

- Irtaimiston ja kalusteiden uusiminen

Uimahalli (40 000)

- Lähtötelineiden uusiminen

Kirjastojen kehittäminen

- Jokela-talon kehittäminen, Jokela-salin kalustus, kirjaston hyllyt ja lattian ja katon perusparannus (250 000)
- Pääkirjaston peli- ja satuhuone (50 000)

Museoiden perusparannukset

- Klaavolan (20 000)
- IT- museo (90 000)

– Halosenniemi (50 000)

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta	TP 2017	Alkuperäinen TA 2018	Muutettu TA 2018	MTA 2019	KS 2019	Muutos % TA2018/ KS2019
TOIMINTATUOTOT	1 318 770	1 504 000	1 379 000	1 394 000	1 394 000	-7,3
TOIMINTAKULUT	-8 291 583	-8 084 705	-8 295 508	-8 474 096	-8 474 096	4,8
TOIMINTAKATE	-6 972 814	-6 580 705	-6 916 508	-7 080 096	-7 080 096	7,6

Tavoitteet ja toimenpiteet vuodelle 2019

Hyvinvoiva Tuusula

7. Edistämme tuusulalaisten hyvinvointia, arjen sujuvuutta, elämän vireyttä ja elämänlaadun paranemista.

Valtuustokauden tavoitetta toteuttava vuositavoite 2019	Toimenpide 2019	Vastuutaho	Merkittävimmät tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit
7.4 Kehitämme yhteistyötä ja edistämme yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua	<ul style="list-style-type: none"> Toteutamme vuoropuhelua kirjastossa – hanketta Pilotoimme Sitran Erätauko –menetelmän työkalut rakentavan dialogin käymiseen 	Kirjastotoimenjohtaja Sivistystoimialueen kehittämisspäällikkö Konsernin kehittämisspäällikkö	Osallisuustyön resurssit riittämättömät

8. Siirrämme palveluiden painopistettä ennaltaehkäiseviin ja kotiin vietäviin matalan kynnyksen palveluihin

Valtuustokauden tavoitetta toteuttava vuositavoite 2019	Toimenpide 2019	Vastuutaho	Merkittävimmät tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit
8.2 Monipuolistamme kunnan matalan kynnyksen palveluvalikoimaa	<ul style="list-style-type: none"> Määrittelemme toimintamallin ja selvitämme mahdollisuudet perustaa walk in -toimipisteitä kunta- ja terveyden tukemiseksi Lisäämme kunnan perhetyön resurssia siten, että koulujen tukihenkilöt siirretään sosiaali- ja terveystoimialalta kasvatus- ja 	Kansliapäällikkö Sivistysjohtaja	Monitoimijaisen yhteistyön ja johtamisen epäonnistuminen, selkiytymätön tehtävän jako, sujumattomat prosessit

	sivistystoimialle 1.1.2019.		
--	--------------------------------	--	--

9. Olemme varhaiskasvatuksen ja koulutuksen kärkikunta

9.3 Laajennamme ja kehitämme kulttuurikasvatussuunnitelmaa	<ul style="list-style-type: none"> Laajennamme kulttuurikasvatussuunnitelman varhaiskasvatukseen ja lukioon Kehitämme kulttuurikasvatussuunnitelmaa perusopetuksessa yhteistyössä taiteen perusopetuksen kanssa 	Opetuspäällikkö Varhaiskasvatuspäällikkö Kulttuuri- ja museotoimen johtaja	Henkilökunta ei sitoudu kulttuurikasvatussuunnitelmaan Resurssien saaminen
---	---	--	---

10. Takaamme tuusulalaisille nuorille jatkokoulutuspaikan tai työllistymispolun

10.1 Kehitämme nuorisotyön ja opetuksen yhteistyötä	<ul style="list-style-type: none"> Mallinamme Koulu- nuorisotyön kohdenetun ja alueellisen nuorisotyön sekä opetuksen yhteistyönä 	Opetuspäällikkö Vapaa-aikapalveluiden päällikkö	Yhteistyön haasteet
--	--	--	---------------------

11. Kehitämme Tuusulan liikunta- ja harrastusmahdollisuuksia. Tuusulalaiset liikkuvat ja harrastavat enemmän ja monipuolisesti

Valtuustokauden tavoitetta toteuttava vuositavoite 2019	Toimenpide 2019	Vastuutaho	Merkittävimmät tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit
11.1 Tuemme ja rakennamme kumppanuuksia kolmannen sektorin toimijoiden kanssa	<ul style="list-style-type: none"> Päivitämme järjestöavustuksien kokonaisuuden sekä jakoperusteet 	Vapaa-aikapalveluiden päällikkö Kulttuuri- ja museotoimen johtaja	Yhteistyön haasteet Resurssien riittävyys
11.2 Kehitämme kirjaston ja muiden yksiköiden tiloja mahdollistamaan harrastus-, työskentely- ja kansalaistoimintaa.	<ul style="list-style-type: none"> Toteutamme Jokelan monitoimitalon kiinto- ja irtokalusteiden päivittämisen ja vuosikorjaukset Teemme Kellokosken kirjaston ja nuorisotilan tilasuunnitelman Toteutamme pääkirjaston peli- ja satuhuoneen 	Tilakeskuksen päällikkö Kulttuuri- ja museotoimen johtaja Vapaa-aikapalveluiden päällikkö	Taloudelliset riskit
11.3 Jatkamme oppimisympäristöjen kehittämistä liikkumista edistäviksi liikkuva koulu- ja Ilo kasvaa liikkuen –hankkeiden kautta	<ul style="list-style-type: none"> Toteutamme Liikkuva koulu-hanketta ja viemme sen teoiksi Laadimme jatkosuunnitelmat oppimisympäristöjen 	Opetuspäällikkö Vapaa-aikapalveluiden päällikkö	Resurssien riittävyys

	kehittämiseksi liikku- mista edistäviksi		
--	---	--	--

Vireä Tuusula

17. Vahvistamme elinvoimaa keskustojen monipuolisia palveluita ja viihtyvyyttä kehittämällä			
Valtuustokauden tavoitetta toteuttava vuositavoite 2019	Toimenpide 2019	Vastuutaho	Merkittävimmät tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit
17.3 Laadimme Jokelan ja Hyrylän taideohjelman	<ul style="list-style-type: none"> Laadimme Jokelan taideohjelman yhteistyössä alueen asukkaiden kanssa 	Kaavoituspäällikkö Kulttuuri- ja museotoimenjohtaja	Taloudelliset riskit
17.4 Kehitämme taidemuseo Kasarmin palveluita ja peruskorjaamme kiinteistön	<ul style="list-style-type: none"> Teemme peruskorjauksen tarve- ja hankesuunnitelman 2019 	Kulttuuri- ja museotoimenjohtaja Tilakeskuksen päällikkö	Taloudelliset riskit
17.5 Kehitämme luontoliikunnan kohteita	<ul style="list-style-type: none"> Jatkamme Tuusulanjärven rantojen kehittämistä Varmistamme Riihikallion koulun luontoliikunnan mahdollisuudet laajennustyön yhteydessä 	Opetuspäällikkö Vapaa-aikapalveluiden päällikkö Sivistysjohtaja	Taloudelliset riskit Yhteistyöriskit

26. Panostamme kulttuuritarjonnan monipuolisuuteen ja laatuun, ja matkailu alueella lisääntyy. Luomme mahdollisuuksia kulttuuriliikunnalle.

Valtuustokauden tavoitetta toteuttava vuositavoite 2019	Toimenpide 2019	Vastuutaho	Merkittävimmät tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit
26.1 Tuotteistamme Tuusulanjärveä rohkeammin	<ul style="list-style-type: none"> Teemme Tuusulanjärveä tunnetuksi tapahtumajärvenä ja kokemuksena Luomme Tuusulanjärvelle PopUp kulttuuriliikuntaa ja tapahtumia Vahvistamme kulttuuri- ja luontokohteiden viestintäyhteistyötä Olemme mukana toteuttamassa 	Kulttuuri- ja museotoimenjohtaja	Yhteistyön haasteet Taloudelliset riskit

	kotiseutupäiviä 2019 Tuusulassa		
26.2 Kehitämme Halosen- niemen vetovoimaa	<ul style="list-style-type: none"> Teemme Halosen- niemestä rakennushistoriallisen selvityksen ja sen poh- jalta alueen ja rakennusten sekä ra- kennelmien kunnostussuunnitel- mat 	Tilakeskuksen päällikkö Kulttuuri- ja museotoimen johtaja	Taloudelliset riskit

**28. Kehitämme Tuusulan Urheilukeskusta Helsingin seudun parhaaksi omaehtoisen harrastami-
sen ja aktiivisen urheilun ympäristöksi ja tapahtumapaikaksi**

Valtuustokauden tavoit- tetta toteuttava vuositavoite 2019	Toimenpide 2019	Vastuutaho	Merkittävimmät tavoittei- den toteutumista uhkaavat riskit
28.1 Edistämme Urheilu- keskuksen yleissuunnitelman toteut- tamista	<ul style="list-style-type: none"> Edistämme Tuusulan urheilupuiston toteu- tusta hyväksytyin asemakaavan pohjalta Luomme Urheilukes- kuksen toiminnan konseptin ja kunta oh- jaa kehittämistä aktiivisesti sidosryhmät osallistaen 	Kaavoituspäällikkö Vapaa-aikapalvelujen pääl- likkö	
28.3 Laadimme Monitoi- mitoimihallin konseptin	<ul style="list-style-type: none"> Suunnitelma ja rahoi- tus valmiina 	Elinvoimajohtaja Vapaa-aikapalvelujen pääl- likkö	Eri toimijoiden yhteistyön sujumattomuus

**29. Uudistamme ja tehostamme kunnan palveluverkkoa kuntalaislähtöisesti päämääränä mo-
dernit, terveet ja turvalliset toimintaympäristöt sekä kohtaamisten mahdollistaminen**

Valtuustokauden tavoit- tetta toteuttava vuositavoite 2019	Toimenpide 2019	Vastuutaho	Merkittävimmät tavoittei- den toteutumista uhkaavat riskit
29.2 Varmistamme, että eripuolilla kuntaa on kun- talaisten kokoontumisen ja omaehtoisen tekemisen mahdollistavia tiloja	<ul style="list-style-type: none"> Tarkastelemme kunta- laisten kokoontumisen ja omaehtoisen teke- misen mahdollistavia tiloja kokonaisuutena yhteistyössä kehittä- misverkostojen kanssa Luomme edellytyksiä PopUP –toiminnalle kaikissa kuntakeskuk- sissa 	Sivistysjohtaja Tilakeskuksen päällikkö Elinvoimajohtaja Konsernipalveluiden kehittä- mispäällikkö Yhteisömanageri	Taloudelliset riskit

- Sovimme tilojen kustannuspaikan

Kulttuuri ja vapaa-ajan palvelualueiden indikaattorit

	Indikaattori	Lähtötaso 31.12.2017	Tavoitetaso 31.12.2019	Tavoitetaso 31.12.2021
11. Kehitämme Tuusulan liikunta- ja harrastusmahdollisuuksia. Tuusulalaiset liikkuvat ja harrastavat enemmän ja monipuolisesti	Asukkaiden tyytyväisyys kulttuuri- ja vapaa-ajan harrastusmahdollisuuksiin	Yksikkökohtaiset asiakastytyväisyyskyselyt	Tyytyväisyys kasvaa	Tyytyväisyys kasvaa
	Liikunnan TEA-viisari Tuusula/koko maa	77/71 (2016)	79 (2018)	81 (2020)
	Lähiliikuntapaikkoja toteutetaan koulujen pihoihin	50% koulujen pihoista on rakennettu	65% koulujen pihoista on rakennettu	80% koulujen pihoista on rakennettu
	Kuntopolkujen ja reitien kunto, varustetaso ja määrä. Kunnostetut kohteet	Tyytyväisyys 1-2kpl/vuosi	Tyytyväisyys kasvaa 1-2kpl/vuosi	Tyytyväisyys kasvaa 1-2kpl/vuosi
	Liikuntapaikkojen ja kulttuurikohteiden kävijämäärät ja järjestämät tapahtumat	Viikottain ulkoliikuntapaikkoja käyttävien osuus kasvaa kaikissa ikäryhmissä ka. 28% Uimahalli: 242 000 Museot: 48 500	Viikottain ulkoliikuntapaikkoja käyttävien osuus kasvaa kaikissa ikäryhmissä ka. 32% Uimahalli: 200 000 Museot: saavutetun tason säilyttäminen, Museokohteiden kunto ja käytettävyys vaikuttaa tulokseen	Viikottain ulkoliikuntapaikkoja käyttävien osuus kasvaa kaikissa ikäryhmissä 36% Uimahalli: 220 000 Museot: Kasvanut 10%, museopuiston vaikutus
	Koululaisten harrastamisen ja liikkumisen määrä	91 % nuorista harrastaa jotain vähintään kerran viikossa	Lisääntynyt lähtötasosta	98%:ia lapsista harrastaa jotain kerran viikossa
	Ikääntyneiden ja erityisryhmien liikkumiseen ja harrastamiseen (toimenpiteet, ryhmien määrä)	Kaksi hanketta (Kulttuurinen vanhustyö ja Voimaa vanhuuteen)	Hankkeiden väliarviointi	Hankkeet on toteutettu ja jalkautettu osaksi perustoimintaa
Valtuustokauden tavoite 2018-2021	Indikaattori	Lähtötaso 31.12.2017	Tavoitetaso 31.12.2019	Tavoitetaso 31.12.2021
26. Panostamme kulttuuritarjonnan monipuolisuuteen ja laatuun, ja matkailu alueella lisääntyy. Luomme mahdollisuuksia kulttuuriliikunnalle.	Kulttuuritapahtumien määrä kunnassa	500	500	5% kasvu (museopuisto)
	Kulttuuriyhteistyökumppanien määrän kasvu		Kehitetään toimivia kumppanuuksia	Kehitetään toimivia kumppanuuksia
	Kävijämäärät keskeisissä kulttuuri-kohteissa	Kunnan kulttuuri-kohteet (museot) 49 000, Ilmatorjuntamuseo ja Lottamuseo 25 000 Yhteensä 74 000	Kehitetään kulttuurisesti kestävästi, museokohteiden kunto	Kehitetään kulttuurisesti kestävästi, 10% museopuiston vaikutus

Valtuustokauden tavoite 2018-2021	Indikaattori	Lähtötaso 31.12.2017	Tavoitetasomuseo 31.12.2019	Tavoitetaso 31.12.2021
27. Kehitämme Tuusulanjärven ja Tuusulan jokivarsien virkistyskäyttöä ja saavutettavuutta	Tuusulanjärven alueen virkistys- ja liikuntamahdollisuuksien määrä ja monimuotoisuus, laatu ja saavutettavuus Tuusulanjärven alueen yhteistyöverkoston ja –kumppanien lukumäärä ja aktiivisuus		Museoiden osalta kiinteästi toimiva yhteistyöverkosto (Ainola-Lottamuseo-Halosenniemi-It-museo-Järvenpää-museot) Tuusulanjärven ja –joen ranta-alueiden kehittämisprojekti etenee aikataulussa	Yhteistä markkinointia, selkeä käsitys Tuusulanjärven museopolusta Tuusulanjärven ja –joen ranta-alueiden kehittämisprojekti etenee aikataulussa
28. Kehitämme Tuusulan Urheilukeskusta Helsingin seudun parhaaksi omaehtoisen harrastamisen ja aktiivisen urheilun ympäristöksi ja tapahtumapaikaksi.	Valmennusolosuhteet ja suorituspaikat kpl	Nykytila	1/vuosi	1/vuosi
	Vapaat harrastuspaikat kpl	Nykytila	1/vuosi	1/vuosi
	Liikennejärjestelyjen kehittyminen / muutoskohteet	Nykytila	Tehty parkkialueet	Kevyenliikenteen yhteys Monioon valmis
	Tyytyväisyys urheilukeskuksen palveluista 1. Yleisilme 2. Palvelujen riittävyys	Haravakysely 2015 LP-selvitys 2017	Kysely – palvelut parantuneet	Kysely – palvelut parantuneet
	Suunnitelmat	Nykytila Yleissuunnitelma 2007 Asemakaava 1986	Uusi asemakaava lainvoimainen ja yleissuunnitelma toteutuksessa	1. iso rakennushanke valmis

PALVELUALUE

KULTTUURI

Palvelualue

Vastuuhenkilö: kulttuuri- ja museotoimenjohtaja Ulla Kinnunen

Kulttuuripalveluiden tulosalue sisältää seuraavat tulosityksiköt:

- Kirjasto
- Museo- ja kulttuuripalvelut

PALVELUALUEEN TAVOITTEET

1. Varhaiskasvatuksen kulttuurikasvatussuunnitelma valmistuu
2. Toisen asteen kulttuurikasvatussuunnitelman laatiminen käynnistyy
3. Kokoelmavarastohanke käynnistyy

4. Halosenniemen peruskorjausaikataulu varmistuu
5. Hankkeet *Kulttuuria kaikille* ja *Kulttuurinen vanhustyö* käynnistyvät
6. Museovisio/Museopuisto -hankkeen onnistuminen ja jatkorahoituksen varmistuminen
7. Kirjasto edistää lukutaitoa ja lukemiskulttuuria yhteistyössä perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen kanssa
8. Kirjasto on luonut uuden toimintamallin hakeutuviin kirjastopalveluihin
9. Maahanmuuttajien palveluita kehitetään
10. Kirjasto kehittää yhteisötyötä ja lisää osallisuutta ja vuoropuhelua
11. Pääkirjaston satu- ja pelihuone toteutetaan 2019
12. Jokelan kirjaston kalustus uusitaan ja tilat peruskorjataan vuonna 2019
13. Kellokosken kirjaston mahdollinen uusi sijainti tai peruskorjaus suunnitellaan vuonna 2019 ja toteutetaan valtuustokaudella

PALVELUSUUNNITELMAN PAINOPISTEET JA KESKEISET MUUTOKSET TOIMINNASSA

Kulttuurin palveluja haastaa koventuva kilpailu ihmisten vapaa-ajasta. Kirjastoissa lainausmäärien lasku on ollut valtakunnallinen trendi. Museoiden kävijämääriin on vaikuttanut muutama vuosi sitten käyttöön otettu Museokortti, joka on tuonut lisää kävijöitä museoihin, mutta vaikuttanut alentavasti pääsylipputuloihin.

Sähköiset palvelut ovat muuttaneet ja monipuolistaneet kulttuuripalveluja, erityisesti se näkyy kirjastoissa. Verkkokirjaston lisäksi on tarjolla e-aineistoja kuten e-kirjoja, e-lehtiä ja erilaisia musiikin ja elokuvien sähköisiä lainauspalveluja. Museot kehittävät sähköisiä palvelujaan esittelemällä kokoelmiaan ja palvelujaan verkossa sekä tekemällä verkkonäyttelyjä. Kirjastoilla on merkittävä rooli digituen tarjoamisessa kansalaisille.

Kulttuuritoimintalaki sekä museolaki ovat uudistumassa lähivuosina. Molemmat lait painottavat palvelujen yhdenvertaista saavutettavuutta ja laadukasta toimintaa.

Pääkirjasto remontoitiin 2018, mutta osa suunnitelmista jäi toteutumatta. Remontti viedään loppuun vuoden 2019 aikana toteuttamalla peli- ja satuhuone. Asiakkaat toivovat kirjastolta laajempia aukioloaikoja, joita nykyisin resurssein ei voida toteuttaa. Jokelan kirjasto toimii Jokelatalossa, joka on rakennettu ja kalustettu 1986. Talo vaatii pintaremonttia ja kalusteiden uusimista. Tuusula muodostaa Kirkes-kirjastokimpan yhdessä naapurikuntien Järvenpään, Keravan ja Mäntsälän kanssa. Yhteistyösopimus on tehty vuonna 2004 ja se kaipaa päivittämistä.

Kirjastoissa kehittämisen painopisteinä ovat lukemiskulttuurin edistäminen, yhteiskunnallinen vuoropuhelu, sähköiset palvelujen kehittäminen ja kirjastojen käyttö kolmantena tilana. Kirjasto toteuttaa Vuoropuheluja kirjastossa -hankkeen, joka luo uusia verkostoja maahanmuuttajatyöhön. Hankittavalla kirjastopyörällä "Kirjasto polkee ihmisten luo" ja aloittaa vierailut palvelutaloissa ja vanhusten hoitolaitoksissa.

Museokohteet Aleksis Kiven kuolinmökkiä lukuun ottamatta on otettu työtilakäyttöön. Terveen ja toimivan työtilan saaminen koko kulttuuri- ja museopalveluiden henkilökunnalle vapauttaa museotilat niiden alkuperäiseen käyttöön. Museon taide- ja kulttuurihistorialliset kokoelmat on sijoitettu viiteen eri rakennukseen eri puolilla Tuusulaa. Hajasijoitus aiheuttaa turhaa työtä ja lisää kuljetuskustannuksia. Uusi kokoelmavarasto tarvitaan ja siihen aiheuttaa lisäpainetta Tuusulan kunnan Ilmatorjuntamuseon kanssa tekemä sopimus.

Halosenniemen ateljeekoti on kansainvälinen kulttuurihistoriallinen nähtävyys. Museon pysäköinti-alue on aivan liian pieni ja aiheuttaa merkittävän turvallisuusriskin talon toiminnassa. Lipunmyynti-

ja museokaupparakennus ei tarjoa enää ajantasaisia palveluja museoiden muuttuneessa toimintaympäristössä. Aluetta tulee kehittää niin, että Halosenniemestä muodostuu toimiva historiallinen kokonaisuus, johon kuuluu ateljeetalon lisäksi puutarha ja asiakaspalvelurakennus parkkipaikkoihin. Laajennettu pysäköintialue parantaisi myös Tuusulanjärven virkistyskäyttöä kaikkina vuodenaikoina.

Tuusulan museo yhdessä Ilmatorjuntamuseon kanssa sai Suomen Kulttuurirahastolta apurahan Hyökkälän alueen kehittämiseen. Alueelle kehitetään historiaa henkivä museopuisto.

Vuonna 2019 käynnistyvät hankkeet *Kulttuurinen vanhustyö* ja *Kulttuuria kaikille*. Varat hankkeiden toteuttamiseen saadaan rahastoista, joiden säännöt on hyväksytty vuonna 2018.

Kulttuurin ja taiteen harrastamista ja harjoittamista luotua tukijärjestelmää kehitetään. Tavoitteena on lisätä kulttuuritarjontaa Tuusulassa ja parantaa sekä harrastajien että ammattilaisten mahdollisuuksia kulttuurin ja taiteen pitkäjänteiseen ja tavoitteelliseen tuottamiseen.

Kulttuurikasvatussuunnitelma eli Kultsu tavoittaa jokaisen perusopetukseen osallistuvan tuusulalaisen. Vuonna 2019 toteutetaan kunnassa myös varhaiskasvatuksen kulttuurikasvatussuunnitelmaa ja pilotoidaan ohjelmia toisen asteen opiskelijoille.

Sitovina perusteluina myönnettävät määrärahat

Tuotantotuet

Päämääränä on kulttuuritoimintalain mukaisesti tukea paikallista taiteen ja kulttuurin harjoittamista ja harrastamista. Tuotantotuet lisäävät paikallista kulttuuritarjontaa ja parantavat muun muassa taiteilijoiden ja kulttuuriharrastajien sekä kulttuuriyhdistysten ja -verkostojen mahdollisuuksia järjestää kulttuuri- ja taidetoimintaa ja -tapahtumia.

Suomi 100 -juhlavuoden vuoksi määrärahasa oli vuonna 2017 huomattava korotus.

Kulttuurin tuotantotukien määrä ilman rahastosiirtoja:

TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019
100 980	99 480	170 000	120 000	120 000

Tuloarviot ja määrärahat, sitovat erät

Selite	Budjettiyhteenveto/ KULTTUURI								
	TP 2017	TA 2018	MTA2018	MTA2019	KS 2019	TS2020	TS2021	TS2022	TS2023
TOIMINTATUOTOT YHT.	259 470	307 500	307 500	287 500	287 500	290	293	296	298
TOIMINTAKULUT YHT.	-3 534 443	-3 401 210	-3 588 185	-3 670 413	-3 670 413	-3 724	-3 794	-3 849	-3 905
TOIMINTAKATE	-3 274 972	-3 093 710	-3 280 685	-3 382 913	-3 382 913	-3 433	-3 501	-3 553	-3 607
Henkilöstömäärä yhteensä	42,6	44,7	44,7	44,7	44,7				
Määrärahan muutos %		-3,8 %	1,5 %	7,9 %	7,9 %	1,5 %	1,9 %	1,5 %	1,5 %
Määrärahan muutos euroina		133 233	-53 742	-269 203	-269 203	-53	-70	-55	-56

PALVELUYKSIKÖT

KIRJASTO

Palveluyksikkö

Vastuhenkilö: kirjastotoimenjohtaja Annastiina Louhisalmi

PALVELUSUUNNITELMAN PAINOPISTEET JA KESKEISET MUUTOKSET TOIMINNASSA

Tuusulan kunnankirjasto tuottaa kirjastopalveluita kaikille ikäryhmille mahdollistaen kuntalaisten pääsyn tietoon ja sivistykseen. Kirjastopalveluita tuotetaan lähipalveluina kolmessa kirjastossa ja kirjastoautossa. Kirjaston kehittämissuunnitelman painopisteinä ovat lukemiskulttuuri ja monipuolinen lukutaito, osallisuus ja yhteiskunnallinen vuoropuhelu, kirjastot kolmantena tilana sekä sähköiset aineistot ja palvelut.

Kirjasto edistää lukemiskulttuuria ja lukutaitoa ottamalla käyttöön varhaiskasvatuksen kulttuuri- kasvatussuunnitelman vuonna 2019 sekä toteuttamalla toisen asteen kulttuurikasvatussuunnitelman ja kehittämällä perusopetuksen Kultsua. Kirjasto hakee hankerahaa alle kouluikäisten kielellisten taitojen kehittämiseen liittyvään hankkeeseen. Kirjasto toteuttaa vuonna 2019 Vuoropuheluja kirjastossa -hankkeen, jossa pyritään edistämään yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua sekä kehittämään maahanmuuttajille suunnattuja palveluja. Lisäksi kirjasto luo uuden toimintamuodon hakeutuviin kirjastopalveluihin hankkimalla kirjastopyörän, jolla voi vierailta esim. palvelutaloissa. Vuonna 2019 toteutetaan pääkirjaston peli- ja satuhuone, joka mahdollistaa konsolipelien pelaamisen sekä tarjoaa elämyksellisen tilan satutuntien ja vinkkauksien pitämiseen. Jokelan kirjaston kirjahyllyt uusitaan turvallisiksi ja tilat suunnitellaan ja perusparannetaan niin, että ne mahdollistavat monipuolisen toiminnan. Kellokosken kirjaston tilasuunnitelma toteutetaan vuonna 2019. Suunnitelmassa pyritään kartoittamaan tarpeet sekä kirjaston paras sijainti. Sähköisiä aineistoja pyritään tarjoamaan lisää asiakkaille sekä seurataan olemassa olevien palvelujen käyttöä. Kirjasto tarjoaa digitukea kuntalaisille yhteistyökumppanien avustuksella.

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA

Tuusulan kunnankirjastossa työskentelee kolmessa toimipisteessä ja kirjastoautossa 26 henkilöä. Tällä henkilömäärällä pystytään toteuttamaan nykyiset aukioloajat ja palvelut lähipalveluna, mutta toiminta on haavoittuvaa etenkin lähikirjastoissa ja kirjastoautossa sekä kehittämistyön osalta.

Tulevissa rekrytoinneissa painopisteinä on lastenkirjastotyön osaajat. Jatkossa työnkuvia muutetaan niin että vastualueet kattavat koko kunnankirjaston toiminnan ja työntekijät liikkuvat joustavasti toimipisteiden välillä. Kehittämissuunnitelman mukaisten uusien palveluiden käyttöönotto vaatii jatkossa myös lisää henkilöresurssia.

TUNNUSLUVUT

Kirjasto	TP 2013	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Lainat kpl	566 890	540 643	510 606	497 576	492 737	510 000	500 000
Käyntien määrä, fyysinen	311 452	300 221	283 944	264 616	266 592	300 000	290 000
Tapahtumat					168	180	180
Tapahtumien osallistujamäärä					5600	5000	5000
Käyttäjäkoulutukset ja vinkkaukset	149	68	168	155	166	150	160
Käyttäjäkoulutusten ja vinkkauksien osallistujamäärä	2814	1291	3260	2884	3072	2900	3000

Kirjasto	TP 2017	Alkuperäinen TA 2018	Muutettu TA 2018	MTA 2019	KS 2019	Muutos % TA2018/ KS2019
TOIMINTATUOTOT	66 997	50 000	50 000	50 000	50 000	0,0
TOIMINTAKULUT	-1 948 718	-1 951 979	-2 011 384	-2 023 454	-2 023 454	3,7
TOIMINTAKATE	-1 881 720	-1 901 979	-1 961 384	-1 973 454	-1 973 454	3,8

MUSEO- JA KULTTUURIPALVELUT

Palveluyksikkö

Vastuuhenkilö: kulttuuri- ja museotoimenjohtaja Ulla Kinnunen

PALVELUSUUNNITELMAN PAINOPISTEET JA KESKEISET MUUTOKSET TOIMINNASSA

Kulttuuri

Kulttuuriyksikön perustehtävä on järjestää, tukea ja edistää kulttuuritoimintaa. Tavoitteena on tuottaa laadukkaita ja helposti saavutettavia kulttuuritapahtumia ja -palveluita ja niiden kautta edistää kunnan asukkaiden hyvinvointia. Toiminnassa tuetaan paikallista kulttuurin ja taiteen harjoittamista ja harrastamista. Painopistealueina toiminnassa ovat verkostoyhteistyön kehittäminen ja lastenkulttuuri.

Tapahtumatoimintaa tehdään sekä omana tuotantona että yhteistyönä paikallisten toimijoiden kanssa. Tavoitteena on vahvistaa entisestään yhteistyökumppanuuksia ja tehdä aktiivista yhteistyötä kunnan eri yksiköiden, yhdistysten, taiteilijoiden ja asukkaiden kanssa. Kulttuuriyksikkö on mukana kirjastojen matalan kynnyksen tapahtumatoiminnan kehittämisessä.

Kulttuuriyksikkö on koordinoanut perusopetuksen kulttuurikasvatussuunnitelman kehittämistä ja käyttöönottoa. Kulttuuriyksikkö on mukana luomassa varhaiskasvatuksen kulttuurikasvatussuunnitelmaa. Tavoitteena on, että varhaiskasvatuksen kulttuurikasvatussuunnitelma on käytössä syksyllä 2019.

Aloitetaan Kulttuurinen vanhustyö -hanke yhteistyössä sosiaalipalveluiden kanssa. Hankkeessa tuodaan taidelähtöiset menetelmät osaksi ikäihmisten ja heidän omaistensa arkea. Kulttuuri ja taide

lisäävät tutkitusti hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä. Aktiivinen kulttuuritoiminta on yhteydessä ihmisen omaan kokemukseen hyvästä elämästä. Talvella 2019 käynnistyy myös Kulttuuria kaikille -hanke, joka antaa kaikille tuusulalaisille mahdollisuuden päästä nauttimaan taiteesta ja kulttuurista.

Kehitämme paikallisen taiteen ja kulttuurin harjoittamiseen ja harrastamiseen luotua tukijärjestelmää. Tuotantotuilla lisätään kulttuuritarjontaa Tuusulassa ja parannetaan taitelijoiden ja kulttuuriharrastajien ja -yhteisöjen mahdollisuuksia tarjota kulttuuri- ja taidetoimintaa alueella.

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA

Kulttuurin tulosityksikössä työskentelee kaksi (2) kulttuurituottajaa. Vuonna 2019 palkataan osa-aikainen tuottaja ottaen huomioon vuoden 2019 Kotiseutupäivät ja vuoden 2020 Asuntomessut.

Museot

Tuusulan kunnan kulttuuri- ja museotoimen tehtävänä on tuottaa laadukkaita ja monipuolisia kulttuuri- ja museopalveluita Tuusulan alueella. Kulttuuri- ja museotoimella on tärkeä tehtävä kulttuurisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestävässä Tuusulan rakentamisessa ja tuusulalaisten hyvinvoinnin edistäjänä. Tuusulan vetovoimaisuudelle ja vireydelle vahva kulttuuri- ja museotoiminta on elintärkeää. Kulttuuri- ja museopalvelut tarjoavat ihmisille osallistumismahdollisuuksia oman kulttuuriperinnön säilyttämiseen ja kulttuuritoiminnan tuottamiseen. Kulttuuri- ja museotoimi edistää kunnan kestävästä kehityksestä ja moninaisuutta sekä vahvistaa tasa-arvoa ja demokratiaa.

Museot esittelevät kokoelma-, tutkimus- ja opetustyötään työtään harjoittamalla aktiivista näyttelytoimintaa. Yleisötyö ja -tapahtumat syventävät museokokemuksia. Toiminnassa huomioidaan kunnan tapahtumat ja merkivuodet, kuten esim. Kotiseutupäivät 2019 ja Asuntomessut 2020. Vuonna 2019 Halosenniemen taitelijakoti on ollut kunnan hallussa 70 vuotta. Vuonna 2020 tulee kuluneeksi 150 vuotta Aleksis Kiven teoksen Seitsemän veljestä julkaisusta. Molemmat tapahtumat näkyvät museoiden näyttely- ja tapahtumatuotannossa.

Tuusulan kunnan museoiden esine, taide- ja asiakirjakokoelmat on sijoitettuna viiteen eri rakennukseen eri puolilla kuntaa. Yksi kokoelmavarastotila poistunee käytöstä lähivuosina ja museo tarvitsee uutta, museaalista tilaa täyttävää kokoelmavarastotilaa. Tähän kuntaa velvoittaa myös Ilmatorjuntamuseon kanssa tehty sopimus.

Tallennustoiminnassa painotamme muuttuvan kuntakuvan tallentamista, jota tapahtuu erityisesti Hyrylässä sen muuttuessa varuskuntakeskuksesta pääkaupunkiseudun asuntoalueeksi.

Tuusulan museo yhdessä Ilmatorjuntamuseon kanssa sai Suomen Kulttuurirahastolta apuraha Museovisio-hankkeeseen. Tavoitteena on hankkeen rahoituksen turvaaminen myös Museovisio-apurahan jatkohaussa 2019 ja Museopuisto-hankkeen toteuttaminen vuosina 2020-2023.

Jatkamme verkostoyhteistyön kehittämistä sekä kunnan sisällä että naapurikuntien kanssa. Kehitämme viestintää yhdessä Tuusulajärven museoiden ja muiden toimijoiden kanssa.

Museopalveluita tuotetaan viidessä toimipisteessä koko kunta toiminta-alueena 12,5 htv vakituisella henkilöstöllä. Sesonkiaikoina ja viikonloppuisin käytössä on määräaikaista henkilökuntaa asiakaspalvelutehtävissä ja oppaina 4,5 henkilötyövuoden verran. Henkilöstösuunnitelma ei sisällä uusia lisäyksiä.

TUNNUSLUVUT

**TUUSULAN KUNTA, KULTTUURI- JA VAPAA-AIKALAUTAKUNTA
TALOUSARVION KÄYTTÖSUUNNITELMA VUODELLE 2019**

Yleinen kulttuuritoimi	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Tapahtumat ja projektit (yht., ei last.kulttuuri), osallistujamäärä	14 214	15 399	13 257	19 589	14 000	15 000
joista oma tuotanto	2 891	1 599	1 200	1 930	1 200	1 200
joista verkostoyhteistyö	11 323	13 800	12 057	17 659	12 800	13 000
Tapahtumien määrä						
Lastenkulttuuri (yht.), osallistujam.	5 904	8 016	7 076	6 276	7 000	7 000
joista oma tuotanto	4 389	6 066	5 612	3 848	5 600	5 600
joista verkostoyhteistyö	1 515	1 410	1 464	2 428	1 400	1 400
Lastenkulttuuritapahtumien määrä						
KÄVIJÄT YHTEENSÄ	20 118	23 415	20 333	25 865	21 000	22 000

Museo	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TA 2019
Yleisö- ja opetuspalvelut, kävijät	4 294	4 447	6 910	11 365	9 873	7 200
Yleisö- ja opetustapahtumat, tapahtumamäärä	211	212	250	355	333	230
Näyttelykävijämäärä museoissa	44 042	54 604	45 452	53 117	48 000	48 000

	TP 2017	Alkuperäinen TA 2018	Muutettu TA 2018	MTA 2019	KS 2019	Muutos % TA2018 / KS2019
Museo- ja kulttuuripalvelut						
TOIMINTATUOTOT	192 473	257 500	257 500	237 500	237 500	-7,8
TOIMINTAKULUT	-1 585 725	-1 449 231	-1 476 799	-1 597 959	-1 597 959	10,3
TOIMINTAKATE	-1 393 252	-1 191 731	-1 219 299	-1 360 459	-1 360 459	14,2

	TP 2017	Alkuperäinen TA 2018	Muutettu TA 2018	MTA 2019	KS 2019	Muutos % TA2018 / KS2019
IT-museo						
TOIMINTAKULUT				-49 000	-49 000	
TOIMINTAKATE				-49 000	-49 000	

PALVELUALUE

VAPAA-AIKA

Palvelualue

Vastuhenkilö: vapaa-aikapalveluiden päällikkö Risto Kanerva

Vapaa-aika -palvelualue sisältää seuraavat palveluyksiköt:

- Alueellinen nuorisotyö ja tapahtumapalvelut

- Liikuntapaikat ja ulkoilupalvelut
- Uimahalli- ja terveystuokuntapalvelut

PALVELUALUEEN TAVOITTEET

- Alueellista nuorisotyötä lisätään yksiköissä 5-10%. Nuorisotalojen tilat ja toiminnan tarpeet kartoitetaan nuoria osallistaen ja koko henkilöstön kanssa.
- Nuorten tapahtumia ja harrastustoimintaa kehitetään koko Tuusulassa osana Hyrylän alueen nuorisotyötä
- Koulunuorisotyön Tuusulan malli otettu käyttöön kaikissa yläkouluissa
- Terveystuokunnan suunnitelma laaditaan vuosille 2019-2023
- Rakennetaan lähiliikuntapaikat Lepolaan, Rusutjärvelle ja Kellokosken yläkoulun pihalle
- Hyrylän vanhan jäähallin kuntokartoitus/jatkokehittäminen käynnistetään
- Urheilukeskuksen pysäköintialue rakennetaan ja alueen liikuntaolosuhteita parannetaan (reittien parantaminen ja liikuntapaikkojen suunnittelu)
- Tuusulanjärven hankkeita edistetään ja venepaikkoja sekä uimarantoja kunnostetaan
- Vuokraustoiminnan suunnittelu käynnistetään osana pyöräilybrändin kehittämistä
- Talviuuintipaikan suunnittelu ja toteutus Hyrylään
- Hiihtolatujen ylläpitokalustoa päivitetään naapurikaupunkien tasolle
- Uudet yhdistyksien avustusmuodot ovat haettavissa keväällä
- Uinninopetuksen ohjelma päivitetään koskemaan 1-5 luokkia
- Monion ja Urkan välinen yhteys suunnitellaan

PALVELUSUUNNITELMAN PAINOPISTEET JA KESKEISET MUUTOKSET TOIMINNASSA

Vapaa-aikapalveluiden tavoitteena on edistää kuntalaisten hyvinvointia ja osallisuutta sekä laaja-alaista yhteistyötä yli kuntarajojen. Tulosalueen roolina on tuottaa tukipalveluita mm. opetuksen ja varhaiskasvatukseen käyttöön ja toimia aktiivisesti myös toimialojen ylittävissä yhteistyöprojekteissa. Toimintavuoden aikana kehitetään erityisesti koulunuorisotyötä ja käynnistetään uusia palveluita terveystuokunnassa. Alueellista nuorisotyötä lisätään taloilla ja harrastusten parissa.

Lasten ja nuorten ohjattua ja omaehtoista harrastamista tuetaan. Liikunnan ja kaiken ikäisten kuntalaisten liikkumisen edellytyksiä sekä olosuhteita parannetaan kaikissa kuntakeskuksissa.

Vapaa-aikapalvelut osallistuu luontoliikunnan kohteiden rakentamiseen mm. Tuusulanjärvellä ja lasten ja nuorten liikuntamahdollisuuksia parannetaan koulujen pihoilla. Kartoitamme vaihtoehdot kunnan jäähallin olosuhteiden parantamiseksi. Lämpövoimalan alue toivotaan kaavoitettavan kulttuurin ja vapaa-ajan toiminnan käyttöön.

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA

ALUEELLINEN NUORISOTYÖ

Tavoitteena on lisätä alueellista nuorisotoimintaa ja parantaa koulunuorisotyön edellytyksiä kokopäiväisiä nuorisohjaajia määrää lisäämällä. Toimintavuonna 2019 lisätään 1htv (Riihikallion nuorisohjaaja) ja valtuustokaudella muutetaan määräaikaisten ja osa-aikaisten kerho-ohjaajien töitä kokopäiväisiksi työsuhteiksi.

LIIKUNTAPAIKAT JA ULKOILUPALVELUT

Liikuntapaikkojen hoitoa lisätään ulkoliikuntapaikoissa ja luontokohteissa, toimintavuonna 2020 lisätään 1htv (urheilukeskus). Vakanssilla varmistetaan kaksi henkilöä työvuoroon saman aikaisesti Hyrylässä kaikkina aikoina, mikä parantaa liikuntapaikkojen hoidon tasoa koko Tuusulan alueella.

UIMAHALLI JA LIIKUNNANOHJAUS

Terveysliikunta- ja elämäntapaneuvontaan käynnistetään valtuustokauden aikana monivuotinen hanke, johon palkataan esim. hankerahoituksen turvin yksilöohjaajia terveys- ja hyvinvointipalveluiden tuottamiseen. Toimintavuonna 2019 + 0,5htv (Liikunnan suunnittelija)

KOULUTUS JA HYVINVOINTI

Tuetaan kouluttautumista, uuden oppimista ja työn kiertoa yksiköissä. Henkilöstön yhteiset tapaamiset ja koulutuspäivät 2xvuodessa.

AVUSTUKSET

	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Yhteensä	92 700	92 990	83 586	92 840	92 840
Ohjauspalkkiot, stipendit	71 420	71 570		71 420	71 420
Nuorisopalvelut	21 280	21 420		21 420	21 420

Selite	Budjettiyhteenveto/ VAPAA-AIKA								
	TP 2017	TA 2018	MTA2018	MTA 2019	KS 2019	TS2020	TS2021	TS2022	TS2023
TOIMINTATUOTOT YHT.	1 059 300	1 196 500	1 071 500	1 106 500	1 106 500	1 118	1 129	1 140	1 146
TOIMINTAKULUT YHT.	-4 757 141	-4 683 495	-4 807 324	-4 803 683	-4 803 683	-4 873	-4 965	-5 037	-5 110
TOIMINTAKATE	-3 697 841	-3 486 995	-3 735 824	-3 697 183	-3 697 183	-3 756	-3 837	-3 897	-3 965
Henkilöstömäärä yhteensä	33,4	28,3	28,3	29,8	29,8				
Määrärahan muutos %		-1,5 %	1,1 %	2,6 %	2,6 %	1,5 %	1,9 %	1,5 %	1,5 %
Määrärahan muutos euroina		73 646	-50 183	-120 188	-120 188	-70	-92	-72	-73

PALVELUYKSIKÖT

ALUEELLINEN NUORISOTYÖ JA TAPAHTUMAPALVELUT

Palveluyksikkö

Vastuuhenkilö: Alueellisen nuorisotyön esimies Kirsi Kostainen

Henkilöstö: 5 kokopäiväistä ja 13 osa- ja määräaikaista työntekijää

Alueellisen nuorisotyön tehtävänä on järjestää ja kehittää nuorisotoimintaa vapaa-ajan toiminnoissa ja nuorisotaloilla. Toimintavuoden tärkein tavoite on koulunuorisotyön toimintamallin käyttöönotto ja kehittämistyö yhdessä koulun henkilöstön ja nuorten kanssa.

Alueellisen nuorisotyön yksiköt osallistuvat paikallisesti nuorisotyön järjestämiseen ja kehittämiseen ja nuorten osallisuus- ja vaikuttamismahdollisuuksien edistämiseen. Hyrylän alueen nuorisotyötä kehitetään, tavoitteena kohdata mahdollisimman paljon nuoria, jotka eivät välttämättä hakeudu nuorisotalolle. Talotoimintaa ja nuorten harrastuksien parissa tehtävää nuorisotyötä kehitetään, valtuustokauden aikana osaksi kaikkien kuntakeskusten nuorisotyötä.

TUNNUSLUVUT

Tuusulan alueellisen nuorisotyön toimintatunnit (nuorisotalot ml. Einari)

Nuorten käyntikerrat nuorisotaloilla ja toiminnoissa

Hyrylän alueen nuorisotyö, kohdatut nuoret

Hyrylän alueen nuorisotyö, toimintaan osallistuneet/Einari (alle 29v)

	TP 2017	Alkuperäinen TA 2018	Muutettu TA 2018	MTA 2019	KS 2019	Muutos % TA2018 / KS2019
Alueellinen nuorisotyö						
TOIMINTATUOTOT	5 621	8 000	8 000	8 000	8 000	0,0
TOIMINTAKULUT	-746 894	-802 900	-811 640	-904 976	-904 976	12,7
TOIMINTAKATE	-741 273	-794 900	-803 640	-896 976	-896 976	12,8

LIIKUNTAPAIKAT JA ULKOILUPALVELUT

Palveluyksikkö

Vastuuhenkilö: Työnjohtaja Jaska Vilen

Henkilöstö: 13 kokopäiväistä työntekijää, joista yhden työntekijän palkkakustannukset jaetaan tasan teknisen toimen kanssa (vapaa-aikapalvelut yhteensä 12,5htv).

Liikuntapaikkojen hoidon laatua kehitetään koulutusta ja osaamista lisäämällä, resursseja kohdentamalla ja hyvällä suunnittelulla. Tuusulanjärven ja ulkoilureittien hoitoa parannetaan uudella kalustolla ja kehittämällä erilaisia yhteistyömuotoja. Liikuntapaikkojen turvallisuussuunnitelmien päivittäminen aloitetaan.

Toimintavuoden tärkeimpiä tavoitteita ovat urheilukeskuksen kehittäminen ja hankkeiden toteuttaminen yleissuunnitelman mukaisesti. Liikuntapaikkojen siisteyden ja kunnossapitoon sekä turvallisuuteen kiinnitetään erityistä huomiota dokumentoinnilla ja hyvällä suunnittelulla sekä ajantasaisilla hoito-ohjelmilla.

TUNNUSLUVUT

Jäähallin aukiolopäivät/vuosi ja käyttötunnit/viikko

Jäähallin kävijämäärät (elo-toukokuu) sis. koululaiskäytön

Kunnossapidettävät luonnonjääkentät/kauden pituus (viikot)

Ostopalveluna kunnossapidettävä latuverkko/toteutunut

Metsäpirtin käyttötunnit/käyttöaste ka.

	TP 2017	Alkuperäinen TA 2018	Muutettu TA 2018	MTA 2019	KS 2019	Muutos % TA2018/ KS2019
Liikuntapaikat ja ulkoilupalvelut						
TOIMINTATUOTOT	265 279	375 500	290 500	285 500	285 500	-24,0
TOIMINTAKULUT	-1 763 451	-2 000 845	-2 101 317	-1 955 842	-1 955 842	-2,2
TOIMINTAKATE	-1 498 171	-1 625 345	-1 810 817	-1 670 342	-1 670 342	2,8

UIMAHALLI- JA TERVEYSLIIKUNTAPALVELUT

Palveluyksikkö

Vastuuhenkilö: Uimahallin esimies Pasi-Jussi Hyytinen

Henkilöstö: 7 kokopäiväistä työntekijää

Uimahallin toimintaa ylläpidetään yhdessä vapaa-aikapalveluiden henkilöstön, tilakeskuksen, hallissa toimivien yrittäjien ja yhdistysten kanssa. Toimintaa parannetaan vuonna 2018 saadun asiakaskyselytutkimuksen tulosten pohjalta. Tiedottamista, viestintää ja asiakaspalvelua kehitetään ja asiakastytyväisyyttä mitataan säännöllisesti. Uimahallin

tehtävänä on tuottaa tulevaisuudessa monipuolisia hyvinvointipalveluja. Toimintavuonna kartoitetaan kunnan terveysliikunnan nykytilaa ja kehittämistarpeita, lisätään koululaisten uinninopetusta ja käynnistetään yksilöohjaukseen liittyviä palveluita. Uimahallin palveluita tuotetaan entistä tiiviimmin kolmannen sektorin kumppaneiden kanssa.

Liikunnanohjausryhmissä kehitetään edelleen kurssimuotoista ja lyhytkestoisempien ryhmien tarjontaa. Ryhmien sisältöjä muokataan, jotta mahdollisimman moni voisi päästä alkuun ja saada liikunnasta positiivisia kokemuksia. Terveysliikuntaa sekä ryhmille soveltuvia, yksilöohjausta sisältäviä ohjausmenetelmiä lisätään ja tuetaan kouluttautumista niiden ohjauksessa. Liikuntatapahtuma Kevätkirmaisu on kasvanut suureksi liikuntatapahtumaksi ja siitä kehitetään suurta harrastemessu -tapahtumaa osana koko vapaa-aikapalveluiden tapahtumatoimintaa. Terveysliikunnan suunnitelma laaditaan vuosille 2019-2023.

TUNNUSLUVUT

Lasten kesäuimakoulut (kpl/osallistujat)
Ohjatun liikunnan ryhmät, syys/kevät (kpl)
Ohjatun liikunnan osallistujamäärä

Uimahallin aukiolopäivät/vuosi
Uimahallin kävijämäärät/vuosi, sis. seurakäytön
Uimahallin alakerran kävijämäärät/vuosi
Alakoulujen uimakoulut (kpl)

Uimahalli- ja terveysliikuntapalvelut	TP 2017	Alkuperäinen TA 2018	Muutettu TA 2018	MTA 2019	KS 2019	Muutos % TA2018 / KS2019
TOIMINTATUOTOT	749 892	813 000	773 000	813 000	813 000	0,0
TOIMINTAKULUT	-2 002 443	-1 879 749	-1 895 368	-1 942 865	-1 942 865	3,4
TOIMINTAKATE	-1 252 551	-1 066 749	-1 121 368	-1 129 865	-1 129 865	5,9